

Наукові перспективи
Видавнича група

УСПІХИ І ДОСЯГНЕННЯ У НАУЦІ

СЕРІЯ «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ», СЕРІЯ «СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ»,
СЕРІЯ «ОСВІТА», СЕРІЯ «ПРАВО»

Випуск 2(24)

2026

УДК 339.56:005.21:658(477)

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-2\(24\)-888-898](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-2(24)-888-898)

Кандзюба Інга Володимирівна асистент кафедри менеджменту та логістики, аспірантка, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», м. Полтава, <https://orcid.org/0009-0007-4755-1044>

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ: ПОТЕНЦІАЛ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Анотація. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств України у сучасних умовах набуває особливої ваги, оскільки воно визначає не лише можливості інтеграції національної економіки у світове господарство, але й безпосередньо впливає на відновлення, стійкість та розвиток внутрішнього ринку. В умовах глобалізації та трансформаційних процесів, що відбуваються внаслідок воєнного стану, підприємства стикаються з низкою викликів – від руйнування логістичних ланцюгів і втрати традиційних ринків збуту до необхідності швидкої переорієнтації на нові ринки та пошуку ефективних механізмів співпраці. Саме тому актуальним є дослідження теоретико-методологічних засад та прикладних аспектів управління зовнішньоекономічною діяльністю з метою формування ефективних стратегій розвитку.

Особливу увагу приділено аналізу стану експортно-імпортних операцій в Україні за 2018–2023 роки, що дозволяє визначити тенденції та проблемні зони розвитку зовнішньоекономічної діяльності (далі – ЗЕД). Значущим чинником залишається роль європейського ринку як основного партнера України у відновленні логістичних ланцюгів, диверсифікації експортних потоків та збереженні конкурентоспроможності підприємств. У дослідженні доведено необхідність удосконалення механізмів управління зовнішньоекономічною діяльністю, що виступає передумовою економічної стабільності та підвищення інвестиційної привабливості держави.

Актуальність теми також зумовлена потребою у розробці практичних рекомендацій для підприємств щодо визначення перспективних напрямів зовнішньоекономічної співпраці, ідентифікації потенційно привабливих країн-партнерів, вивчення існуючих економічних зв'язків і формування нових. Важливим завданням є створення сприятливих умов для розвитку ЗЕД, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності українських компаній на міжнародному рівні, зростанню експорту, залученню інвестицій та посиленню економічної безпеки держави. Таким чином, дослідження потенціалу та

перспектив удосконалення управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств України є надзвичайно актуальним і своєчасним у контексті сучасних глобалізаційних процесів і воєнних викликів.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, управління, підприємства України, експорт, імпорт, глобалізація, воєнний стан, логістичні ланцюги, економічна безпека, конкурентоспроможність, географічна структура, міжнародне співробітництво, інвестиційна привабливість.

Kandziuba Inha Volodymyrivna Assistant at the Department of Management and Logistics, PhD Student, National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic», Poltava, <https://orcid.org/0009-0007-4755-1044>

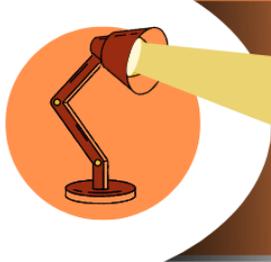
MODERN APPROACHES TO MANAGING THE FOREIGN ECONOMIC ACTIVITIES OF UKRAINIAN ENTERPRISES: POTENTIAL AND PROSPECTS FOR DEVELOPMENT

Abstract. The management of foreign economic activity of Ukrainian enterprises in modern conditions is of particular importance, as it determines not only the opportunities for integrating the national economy into the global economic system but also directly influences the recovery, resilience, and development of the domestic market. Under globalization and the transformational processes caused by martial law, enterprises face a range of challenges – from the disruption of logistics chains and the loss of traditional sales markets to the urgent need for rapid reorientation towards new markets and the search for effective cooperation mechanisms. Therefore, the study of theoretical and methodological foundations, as well as applied aspects of managing foreign economic activity, is highly relevant for shaping effective development strategies.

Special attention is paid to the analysis of export-import operations in Ukraine during 2018–2023, which makes it possible to identify trends and problematic areas of foreign economic development. A significant factor remains the role of the European market as Ukraine’s key partner in restoring logistics chains, diversifying export flows, and maintaining the competitiveness of enterprises. The study proves the necessity of improving the mechanisms of managing foreign economic activity, which serves as a prerequisite for economic stability and for enhancing the investment attractiveness of the state.

The relevance of the topic is also determined by the need to develop practical recommendations for enterprises regarding the identification of promising areas of foreign economic cooperation, the determination of potentially attractive partner countries, the analysis of existing economic relations, and the formation of new ones. An important task is to create favorable conditions for the development of foreign

economic activity, which will contribute to strengthening the competitiveness of Ukrainian companies at the international level, increasing exports, attracting investment, and enhancing the country's economic security. Thus, the study of the potential and prospects for improving the management of foreign economic activity of Ukrainian enterprises is extremely timely and relevant in the context of current globalization processes and wartime challenges.

Keywords: foreign economic activity, management, Ukrainian enterprises, export, import, globalization, martial law, logistics chains, economic security, competitiveness, geographical structure, international cooperation, investment attractiveness.

Постановка проблеми. Зовнішньоекономічна діяльність у сучасних умовах виступає одним із визначальних факторів соціально-економічного розвитку держави та забезпечення добробуту суспільства. Вона не лише формує інтеграційні зв'язки України з міжнародною економічною системою, але й створює можливості для відновлення національної економіки в умовах глобальних викликів та збройної агресії.

Сучасний етап економічного розвитку характеризується посиленням глобалізаційних процесів, динамічними змінами у світовій торгівлі, цифровізацією бізнес-середовища, а також високим рівнем невизначеності й ризику. Підприємства змушені ухвалювати управлінські рішення в умовах нестабільності, втрати традиційних ринків збуту та порушення логістичних ланцюгів постачання. Разом із тим розвиток інформаційних технологій, поширення Інтернет-торгівлі та цифрових платформ створюють нові можливості для міжнародної співпраці та підвищення конкурентоспроможності українських виробників.

Науковці у сфері управління корпоративною зовнішньоекономічною політикою підкреслюють, що одним із головних бар'єрів для ефективного розвитку ЗЕД залишається обмежений доступ до фінансових ресурсів, необхідних для впровадження інновацій та розширення виробництва [1]. Це особливо відчутно на етапах науково-технічних досліджень і розробок, коли нові рішення мають бути інтегровані у виробничий процес.

Додатковим викликом для українських підприємств є умови воєнного стану, що зумовлюють значні економічні втрати, зменшення обсягів виробництва, обмеження експорту та необхідність пошуку нових логістичних і партнерських моделей. Разом із тим воєнна агресія актуалізувала потребу у диверсифікації зовнішньоекономічних зв'язків, орієнтації на європейський ринок і зміцненні стратегічного співробітництва з країнами-партнерами, що може стати потужним драйвером післявоєнного відновлення.

Таким чином, удосконалення механізмів управління зовнішньоекономічною діяльністю, розробка сучасних стратегій міжнародної співпраці та активна

інтеграція у світове економічне середовище виступають ключовими завданнями для українських підприємств. Реалізація цих заходів сприятиме не лише підвищенню їх ефективності, але й зміцненню конкурентних позицій України на світових ринках, що є важливою умовою стабільності та сталого розвитку національної економіки у воєнний і післявоєнний період.

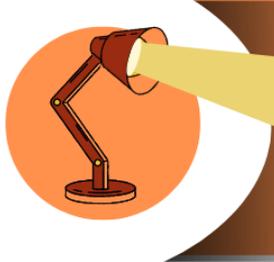
Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств у сучасних умовах глобалізації та воєнного стану знайшли відображення в працях багатьох вітчизняних учених, серед яких С. Скрипник, О. Процевят, О. Воронова [1], Гринів, Ю. Лесів [2], А. Швець [3], Власенко І., Коцеруба Н., Солоненко А. [4] та інші. Їхні дослідження свідчать про те, що глобалізаційні процеси істотно впливають на діяльність компаній у всьому світі, зокрема в Україні, інтегруючи та уніфікуючи економічні відносини різних суб'єктів господарювання.

Розвиток глобалізації спричинив політичні та економічні трансформації, інтеграційні процеси на регіональному і світовому рівнях, формування нових транспортних коридорів, упровадження цифрових технологій, поглиблення міжнародного поділу праці, активне переміщення матеріальних, фінансових і трудових ресурсів. Це створило нові умови для розширення зовнішньоекономічної діяльності підприємств, однак водночас виявило низку проблем, пов'язаних із необхідністю значних витрат часу, фінансів та організаційних зусиль для створення ефективних механізмів управління ЗЕД.

Метою статті є дослідження сучасних підходів до управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств України в умовах глобалізації та воєнного стану, а також у визначенні потенціалу й перспектив розвитку цієї сфери. Зокрема, увага зосереджується на аналізі факторів, що впливають на ефективність ЗЕД, виявленні бар'єрів та можливостей для українських підприємств на міжнародних ринках, а також на обґрунтуванні практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів управління зовнішньоекономічною політикою для підвищення конкурентоспроможності вітчизняних виробників.

Виклад основного матеріалу. Зовнішньоекономічна діяльність посідає ключове місце у структурі функціонування підприємства, виступаючи його важливою підсистемою, що забезпечує інтеграцію у світове господарство. Її розвиток визначається як внутрішніми умовами, так і зовнішнім середовищем. Серед зовнішніх факторів варто виділити макроекономічну стабільність, рівень інноваційної економіки, політичні умови, особливості державного регулювання та міжнародні зобов'язання. До внутрішніх факторів належать кадровий потенціал підприємства, якість стратегічного планування, конкурентоспроможність продукції, організаційна структура та наявність ефективних управлінських механізмів.

Відповідно до Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», ЗЕД охоплює економічні відносини між українськими та іноземними суб'єктами господарювання, що здійснюються як на території країни, так і за її межами. Це означає, що під зовнішньоекономічною діяльністю розуміють комплекс відносин, пов'язаних із виходом на міжнародні ринки, участю у виробничій, інноваційній і науково-технічній кооперації, організацією експортно-імпорتنих операцій [5].

Зовнішньоекономічна діяльність українських підприємств у сучасних умовах ґрунтується на таких характеристиках: багатофункціональність, різноманітність форм реалізації (експорт, імпорт, науково-технічна співпраця, ліцензії, франчайзинг), а також складність організації процесів, що включають транспортування, страхування, митне оформлення, фінансові розрахунки та аналіз міжнародної кон'юнктури. Водночас вихід на зовнішні ринки вимагає від підприємств здатності враховувати регуляторні обмеження, що діють у країнах-партнерах, та адаптувати власні бізнес-моделі під специфіку міжнародних ринків.

Сучасні умови глобалізації та воєнного стану посилюють актуальність ефективного управління ЗЕД. З одного боку, глобалізація відкриває нові ринки, сприяє доступу до інвестицій та інтеграції у міжнародні виробничі ланцюги [6]. З іншого – війна значно ускладнила функціонування підприємств, спричинила руйнування логістичних маршрутів, закриття чорноморських портів, посилення витрат на транспортування, а також змусила бізнес переорієнтовуватись на ринки Європейського Союзу як основного торговельного партнера [3].

За офіційними статистичними даними, у 2022 році, попри зростання експорту на початку року (на 34% у січні–лютому порівняно з 2021 роком), після повномасштабного вторгнення відбулося різке падіння зовнішніх поставок майже на 50% [7]. У підсумку Україна експортувала товари та послуги до 233 країн і регіонів світу, однак обсяги експорту залишилися значно нижчими від довоєнних прогнозів. Основними партнерами України стали Польща, Румунія, Туреччина, Китай, Угорщина та Німеччина [2]. Чільні позиції серед регіонів зберегли Київ, Дніпропетровська, Львівська, Одеська та Запорізька області. У 2023 році експорт склав близько 24,5 млрд дол. США (85,2% від рівня попереднього року) [7], що свідчить про поступове відновлення, але на фоні високих ризиків і обмежених можливостей.

Як видно з офіційних даних, динаміка зовнішньої торгівлі України у 2018–2023 рр. характеризується значними коливаннями обсягів експорту та імпорту, що зумовлено як глобальними економічними тенденціями, так і внутрішніми воєнними викликами. Для більшої наочності подано узагальнені статистичні дані у таблиці 1.

Таблиця 1

Динаміка зовнішньої торгівлі України у 2018–2023 рр. [7]

Роки	Експорт товарів і послуг, млрд дол. США	Імпорт товарів і послуг, млрд дол. США	Сальдо зовнішньої торгівлі, млрд дол. США
2018	47,3	57,1	-9,8
2019	50,1	60,8	-10,7
2020	49,2	54,3	-5,1
2021	68,1	72,8	-4,7
2022	44,1	55,0	-10,9
2023	47,3	58,7	-11,4

Як свідчать дані таблиці 1, у 2018–2021 роках спостерігалось стабільне зростання обсягів експорту та імпорту, що свідчить про активізацію зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств. Проте у 2022 році через повномасштабну агресію відбулося різке скорочення торговельних потоків: експорт знизився майже на 35%, а імпорт – на 25%. Водночас уже у 2023 році спостерігається поступове відновлення зовнішньоекономічних зв'язків, переорієнтація експорту на країни Європейського Союзу та формування нових логістичних маршрутів через Польщу, Румунію та Словаччину.

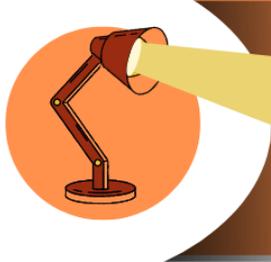
Негативне сальдо зовнішньої торгівлі, яке у 2023 році склало понад 11 млрд дол. США, свідчить про домінування імпортних потоків, однак також відображає активізацію процесів відновлення виробництва та закупівлі інвестиційних товарів. Це підтверджує поступову стабілізацію економічних процесів та необхідність реалізації державної стратегії стимулювання експорту високотехнологічної продукції.

Для забезпечення сталого зростання українським підприємствам необхідно зміцнювати позиції на зовнішніх ринках, знижувати енергозалежність виробництва, розвивати партнерські програми з країнами ЄС і застосовувати інструменти експортного кредитування. У перспективі саме інноваційно орієнтована модель ЗЕД, що поєднує модернізацію виробництва та цифровізацію управлінських процесів, стане ключовим чинником інтеграції України у світову економіку.

У сучасних умовах зовнішньоекономічна діяльність українських підприємств набуває низки специфічних особливостей, що зумовлені поєднанням глобалізаційних процесів та воєнних викликів [8].

По-перше, зростає відкритість до глобального ринку та диверсифікація напрямів співпраці. Українські підприємства змушені активно шукати нових торговельних партнерів, оскільки традиційні ринки збуту виявилися частково або повністю втраченими. Це вимагає розширення географії експорту, виходу на ринки Азії, Близького Сходу, Африки та Латинської Америки, а також адаптації продукції до потреб різних груп споживачів у світі [6].

По-друге, відбувається посилення конкуренції на міжнародних ринках. Участь України в глобальній торгівлі передбачає не лише доступ до нових можливостей, а й необхідність змагатися з потужними транснаціональними корпораціями та високотехнологічними компаніями. Це висуває вимогу підвищувати якість продукції та послуг, забезпечувати відповідність міжнародним технічним стандартам, екологічним нормам та вимогам сертифікації [1].

По-третє, активізується інтеграція у світові економічні організації та міжнародні угоди. Членство у Світовій організації торгівлі, виконання положень Угоди про асоціацію з Європейським Союзом відкривають нові можливості для українських компаній, знижують тарифні бар'єри, полегшують доступ до європейських ринків і водночас формують підвищені вимоги до дотримання правил добросовісної конкуренції.

По-четверте, українські підприємства залишаються залежними від міжнародної політики та економічної ситуації. Санкційні режими, валютні коливання, тарифні й нетарифні бар'єри можуть як відкривати нові можливості, так і створювати серйозні ризики. Тому стратегічне планування діяльності все більше пов'язане з аналізом глобальних політичних та економічних тенденцій [3].

По-п'яте, актуальним стає пошук альтернативних ринків збуту. Втрата доступу до ринку країни-агресора та обмеження торгівлі з державами, які підтримують конфлікт, змушують бізнес переформатовувати експортні стратегії, орієнтуючись на нових партнерів і водночас створюючи умови для внутрішньої диверсифікації.

По-шосте, зростають ризики для безпеки підприємств і їхнього персоналу. В умовах воєнного стану бізнес стикається з загрозами фізичного знищення виробничих потужностей, кіберзагрозами, ризиками переривання поставок. Це вимагає розробки антикризових стратегій, створення резервних виробничих майданчиків, посилення захисту інформаційних систем.

По-сьоме, значно ускладнюється переміщення товарів і послуг. Руйнування транспортної інфраструктури, закриття портів, проблеми на митних переходах зумовлюють зростання витрат на логістику і подовження термінів доставки продукції. У цих умовах підприємства змушені шукати інноваційні логістичні рішення, розвивати співпрацю з європейськими партнерами для створення нових маршрутів постачання [8].

Виходячи з цього, управління зовнішньоекономічною діяльністю в сучасних умовах вимагає застосування нових підходів, що базуються на принципах адаптивності, інноваційності та довгострокового стратегічного бачення. В умовах глобалізації та воєнного стану підприємства України стикаються з низкою викликів, які потребують не лише оперативних рішень, але й системного переосмислення політики розвитку ЗЕД. Для цього важливо сформувати гнучку модель управління, яка дозволить швидко реагувати на зміни

зовнішнього середовища та водночас забезпечуватиме сталість економічного зростання[2].

Доцільними напрямками удосконалення виступають:

– диверсифікація ринків збуту й пошук нових партнерів. В умовах втрати традиційних ринків та обмеженого доступу до окремих регіонів особливо важливим є розширення географії експорту. Підприємствам варто орієнтуватися на вихід на ринки ЄС, Азії, Близького Сходу, Латинської Америки, які демонструють високий попит на українську продукцію. Це дозволить знизити залежність від окремих країн і забезпечити більш стійке функціонування компаній;

– підвищення якості продукції та її відповідність міжнародним стандартам. Конкуренція на світових ринках зумовлює необхідність суворого дотримання стандартів якості, екологічної безпеки, сертифікації та технологічних норм. Українським підприємствам слід орієнтуватися на стандарти ISO, HACCP та інші міжнародні вимоги, що дозволить підвищити довіру іноземних споживачів і збільшити експортні можливості;

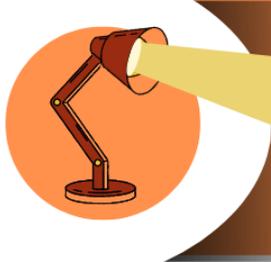
– розвиток логістичної інфраструктури в умовах обмежених морських шляхів. Воєнні дії призвели до часткової або повної блокади морських портів України, що зумовило необхідність переорієнтації вантажопотоків на сухопутні маршрути через країни-сусіди. Тому першочерговим завданням стає створення нових транспортних коридорів, удосконалення залізничного та автомобільного сполучення, розвиток терміналів та логістичних хабів на західному кордоні України;

– інвестиції в інновації та науково-технічні розробки. У сучасній економіці конкурентоспроможність значною мірою залежить від здатності компаній впроваджувати інноваційні продукти, цифрові рішення, автоматизацію та технології енергоефективності. Інноваційна модель розвитку дозволить українським підприємствам інтегруватися у глобальні виробничі ланцюги, створювати продукцію з високою доданою вартістю та виходити на нові сегменти ринку;

– удосконалення правового забезпечення ЗЕД та зменшення адміністративних бар'єрів. Чітке та прозоре законодавство, спрощення митних процедур, гармонізація українського правового поля з європейським є важливими умовами для поліпшення бізнес-клімату. Зменшення корупційних ризиків, цифровізація процедур митного оформлення та адаптація регуляторних норм до вимог ЄС сприятимуть активізації зовнішньоекономічних відносин;

– розвиток кадрового потенціалу через безперервне навчання та підвищення кваліфікації. Високий рівень професійної підготовки менеджерів, фахівців з міжнародної торгівлі, логістики, фінансів та маркетингу є запорукою успішної інтеграції підприємств у світове господарство. Необхідно розширювати

програми професійного розвитку, підготовки та перепідготовки кадрів, використовуючи можливості міжнародних стажувань і обміну досвідом;

– залучення фінансування для модернізації виробництва та розширення діяльності. Сучасні умови вимагають від підприємств пошуку нових джерел інвестицій, серед яких кредити міжнародних фінансових інституцій, грантові програми ЄС, партнерські проекти з іноземними компаніями. Фінансова підтримка дозволить реалізовувати масштабні програми модернізації обладнання, автоматизації виробництва, переходу на «зелені» технології.

Тобто, успішний розвиток зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств у сучасних умовах можливий лише за умови комплексного підходу до управління, що поєднує диверсифікацію ринків, технологічне оновлення, підвищення якості продукції, удосконалення правового поля та розвиток людського капіталу. Це забезпечить не лише адаптацію до воєнних викликів, але й створить фундамент для довгострокового зростання та інтеграції у світову економіку.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що зовнішньоекономічна діяльність підприємств України в умовах глобалізації та воєнного стану є не лише одним із ключових напрямів їхнього розвитку, а й важливим чинником економічної стабільності держави. Вона визначає рівень конкурентоспроможності компаній, формує можливості для залучення іноземних інвестицій, сприяє диверсифікації ринків збуту та розширенню міжнародного співробітництва.

В умовах трансформаційних змін особливої актуальності набуває необхідність пошуку нових стратегій управління зовнішньоекономічною діяльністю, що враховують не лише глобальні економічні тенденції, але й внутрішні виклики, зумовлені воєнними діями. Дослідження показало, що підприємства стикаються з такими проблемами, як руйнування логістичної інфраструктури, втрата традиційних ринків збуту, посилення конкуренції, нестача фінансових ресурсів і потреба у правовій та інституційній підтримці.

Разом з тим, нові умови створюють і можливості: активна інтеграція у європейський ринок, співпраця з міжнародними організаціями, залучення зовнішніх інвестицій, розвиток інновацій та використання сучасних технологій управління. У цьому контексті управління ЗЕД має базуватися на принципах адаптивності, стратегічного планування, гнучкості та безперервного вдосконалення.

До ключових напрямів удосконалення ЗЕД слід віднести диверсифікацію ринків збуту, забезпечення якості продукції на рівні міжнародних стандартів, розвиток транспортно-логістичної інфраструктури, інвестиції в інновації, удосконалення правового забезпечення, розвиток кадрового потенціалу та залучення додаткового фінансування. Реалізація цих напрямів сприятиме підвищенню

конкурентоспроможності підприємств, зміцненню економічної безпеки держави та забезпеченню її стійкого розвитку.

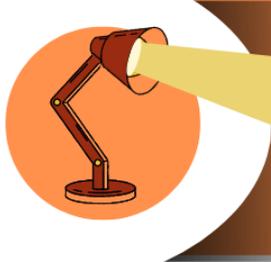
Отже, в умовах глобалізації та воєнних викликів управління зовнішньоекономічною діяльністю стає одним із головних стратегічних інструментів економічної політики України. Його ефективність визначатиме не лише успіх окремих підприємств, а й загальну динаміку інтеграції України у світовий економічний простір, формування позитивного іміджу країни на міжнародній арені та підвищення її інвестиційної привабливості. Для збереження економічної стійкості та розвитку українським підприємствам необхідно впроваджувати нові моделі управління зовнішньоекономічною діяльністю, які враховуватимуть виклики глобалізації й воєнного стану, забезпечуватимуть конкурентоспроможність продукції та дозволять країні інтегруватися у світове господарство на рівних умовах.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямі є розробка методичних підходів до оцінювання ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю в умовах трансформаційної економіки України, визначенні індикаторів стійкості підприємств до глобальних ризиків і воєнних викликів, а також на вивченні впливу цифровізації та інноваційних технологій на розвиток ЗЕД. Перспективним є аналіз практики адаптації українських підприємств до вимог європейського ринку, дослідження ролі міжнародних інституцій у підтримці експортерів та пошук оптимальних моделей інтеграції у світові виробничі ланцюги. Особливої уваги потребує формування стратегічних механізмів післявоєнного відновлення зовнішньоекономічного потенціалу України.

Література:

1. Скрипник С., Процевят О., Воронова О. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 38. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1308>
2. Гринів Л. В., Лесів Ю. С. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств в умовах воєнних викликів в Україні. *Scienceandinnovationofmodernworld*: матеріали II Міжнародної наук.-практ. конф. Лондон, 2022. С. 777–782.
3. Швець А. Європейський Союз та його роль у відновленні експортного потенціалу України під час війни. *Наукові інновації та передові технології*. 2022. № 6 (8). С. 447–458. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/1712>
4. Власенко І., Коцеруба Н., Солоненко А. Стан та перспективи зовнішньоторговельної діяльності України в умовах війни. *Економіка і організація управління*. 2024. № 4 (56). С. 4-11.
5. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
6. Економіка України у 2023 році: головне. Центр економічної стратегії (CES). URL: <https://ces.org.ua/ukrainian-economy-in-2023-tracker-overview/>
7. Зовнішня торгівля України товарами за 2023 рік. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2024/02/04.pdf>
8. Експорт в умовах воєнного стану: інформаційні матеріали. Дія.Бізнес. 2022. URL: https://export.gov.ua/770-dashbord_shchodo_eksportu_ta_importu_ukraini

9. Інфографічні матеріали щодо стану зовнішньої торгівлі. Міністерство економіки України. URL:<http://surl.li/adnxf>

10. Експорт України у 2022 році: тенденції, регіональна структура та ключові сектори. URL: <http://surl.li/juvoc>

11. Зовнішня торгівля України товарами у I півріччі 2023 року. Державна служба статистики України. URL:<https://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2023/08/16.pdf>

References:

1. Skrypnyk, S., Protsenviat, O. & Voronova, O. (2022). Rehuluvannia zovnishnoekonomichnoi diialnosti v umovakh voiennoho stanu [Regulation of foreign economic activity under martial law]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 38. Retrieved from <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1308> [in Ukrainian].

2. Hryniv, L. V. & Lesiv, Yu. S. (2022). Zovnishnoekonomichnadiialnistpidpriemstv v umovakhvoiennykhvyklykiv v Ukraini [Foreign economic activity of enterprises in the context of military challenges in Ukraine.]. *Science and Innovation of Modern World: Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference*. London, 777–782. [in Ukrainian].

3. Shvets, A. (2022). YevropeyskyiSoiuz ta yohorol u vidnovlenni eksportnoho potentsialu Ukrainy pidchasviiny [The European Union and its role in restoring Ukraine's export potential during the war]. *Naukoviinnovatsii ta peredovitekhnolohii*, 6 (8), 447–458. Retrieved from <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/1712> [in Ukrainian].

4. Vlasenko, I., Kotseruba, N. & Solonenko, A. (2024) Stan ta perspektyvy zovnishno-torhovelnoi diialnosti Ukrainy v umovakh viiny [The state and prospects of Ukraine's foreign trade activities in the context of war]. *Ekonomikaiorhanizatsiiaupravlinnia*, 4 (56). 4-11 [in Ukrainian].

5. Pro zovnishnoekonomichnudiialnist: ZakonUkrainy vid 16 kvitnia 1991 r. № 959-XII [On Foreign Economic Activity: Law of Ukraine dated 16 April 1991 № 959-XII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12> [in Ukrainian].

6. EkonomikaUkrainy u 2023 rotsi: holovne [Ukraine's economy in 2023: key points]. Tsentrekonomichnoistratehii (CES). Retrieved from <https://ces.org.ua/ukrainian-economy-in-2023-tracker-overview/> [in Ukrainian].

7. Foreign trade in goods of Ukraine in 2023 [Ukraine's foreign trade in goods for 2023]. State Statistics Service of Ukraine. Retrieved from <https://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2024/02/04.pdf> [in Ukrainian].

8. Eksport v umovakhvoiennohostanu: informatsiinimaterialy [Exporting under martial law: informational materials](2022). Diia.Biznes.Retrieved from https://export.gov.ua/770-dashbord_shchodo_eksportu_ta_importu_ukraini [in Ukrainian].

9. Infografichnimaterialyshchodostanuzovnishnoitorhivli [Infographic materials on the state of foreign trade]. MinisterstvoekonomikyUkrainy. (n.d.). Retrieved from <http://surl.li/adnxf> [in Ukrainian].

10. EksportUkrainy u 2022 rotsi: tendentsii, rehionalnastruktura ta kliuchovisektory [Ukraine's exports in 2022: trends, regional structure and key sectors]. (n.d.). Retrieved from <http://surl.li/juvoc> [in Ukrainian].

11. Foreign trade in goods of Ukraine in the first half of 2023 [Ukraine's foreign trade in goods in the first half of 2023]. State Statistics Service of Ukraine. Retrieved from <https://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2023/08/16.pdf> [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 04.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.02.2026

